

N:o 40.

Af Grefve **Strömfelt**: *Om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring i sättet för fullgörandet af den arbetsskyldighet, som åligger egare af stenkolsgrufva.*

I underdånig skrifvelse af den 13 Maj 1872 anhöll Riksdagen, att »Kongl. Maj:t täcktes dels taga i nådigt öfvervägande, huruvida inmutningsrätten i fråga om stenkol må kunna alldeles upphävas eller så begränsas, att garantier uppställas emot missbruk deraf till men för jordbrukare eller jordegare, samt i ena eller andra fallet derom utfärda nådig författning, dels låta omarbета grufvestadgan i öfrigt i syftning att förekomma missbruk af inmutningsrätten till men så för jordbruket som för bergsbruket». I motiven till denna skrifvelse säger Riksdagen, angående lagstiftning för inmutning af stenkolsfyndighet, »det vara angeläget, att denna fråga genom särskild lagstiftning skyndsamt löses, oberoende af den mera omfattande omarbetningen af grufvestadgan i öfrigt». Med anledning häraf utfärdades en Kongl. kungörelse den 24 Maj 1872, der Kongl. Maj:t tills vidare suspenderade inmutningsrätten för stenkol.

I det af Kongl. Maj:t till Riksdagens yttrande öfverlemnade »förslag till förnyad grufvestadga» har stadga för mineralfyndigheten stenkol blifvit utbruten, och 71 § innehåller, att grufvestadgan af den 12 Januari 1855 och Kongl. kungörelsen af den 24 Maj 1872 fortfarande skola gälla för stenkol, »intill dess annorlunda varder förordnad». Sist åberopade grufvestadga tillåter icke att en i gång varande grufva får genom grufarbetet, d. v. s. genom dagsverken i grufvan, försvara

angränsande utmål. I afseende å försvarsarbetet innehåller dess 42 §, att försvarsarbete *årligen* skall utgöras på *hvarje utmål*; enligt 31 § skall utmål för stenköl hafva högst 200 famnars längd och bredd, hvarför ett stenkolsutmål eller, såsom det äfven benämnes, »stenkolsgrufva» omfattar ungefär 25,8 tunnland; å hvarje sådan areal skall således grufvegaren årligen gräfva en »grop», hvilket kallas försvarsarbete; vid dessa arbeten från jordytan anträffas nästan aldrig stenköl, hvarför de äro utan allt ändamål, men deremot till stor skada för innehafvaren af jorden, och man kan väl säga, att större »men» för jordbrukare eller jordegare i en provins, der största delen af jorden utgöres af åker, näppeligen torde kunna framvisas. Nu innehåller 40 § i »förslag till förnyad grufvestadga», att grufvegare, när han innehar flere intill hvarandra gränsande utmål, får genom arbete inom något eller några af utmålen fullgöra arbetsskyldigheten för dem alla, och 41 § tillstädjer, att försvarsarbete får ersättas med penningar, som tillfalla kronan och jordegare med hälften hvardera.

Då det torde vara ovisst, huru länge stenkölsfyndighet ännu måste sakna en tidsenlig lagstiftning, föranledes jag, på skäl, som gifvo anledning till Riksdagens förut anförda skrifvelse och vidare blifvit af mig här utvecklade, vördsamt föreslå,

att Riksdagen, i sammanhang med sitt yttrande öfver Kongl. Maj:ts förslag till förnyad grufvestadga, ville hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke, intill dess ny grufvestadga för stenköl varder utfärdad, stenkolsgrufvegare kunde, der flere honom tillhöriga utmål gränsa intill hvarandra, tillåtas utgöra arbetsskyldigheten för dem alla inom något eller några af utmålen, samt, der grufvedrift icke eger rum, medgifvas rättighet att, i stället för den honom åliggande arbetsskyldigheten, betala en årlig afgift för hvarje utmål, hvars belopp af Kongl. Maj:t bestämdes, och derom utfärda nådig förordning.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1884.

Fr. Strömfelt.